KVINNORNAS TIDNING

N:o 2. 2:dra årg. 9 Januari 1922.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Måndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — 1/2 år Kr. 3:75.
Lösnummer 20 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Bättre tider!

Minst en million människor i vårt land tala dagligen en gång, många gånger om depressionen, om de dåliga tiderna. — Och ni skall få se, tro mina ord, att de bli ännu sämre nu på nyåret! Massor med fallissemang och avskedanden! Det lönar sig inte att försöka sätta i gång med något nu. Det enda man kan göra är att ställa sig avvaktande och så förstås att spara!

Affärsmännen klaga över att butikerna stå tomma. Det lönar sig inte att annonsera, kunderna bry sig inte om att komma. Man måste minska personalen och spara!

Så taga tidningarna i högtidlig ton upp sorgesången. — Vi hava intervjuat en del affärsmän, vilka vitsorda, att tiderna äro fruktansvärt svåra. Köplusten är totalt borta. Depressionen är ohygglig, och allt talar för, att vi gå mot ännu värre vargatider! Vi måste beslutsamt möta dem med minskade krav på livet, med indragningar på alla håll och en genomförd sparsamhet.

Vad var det vi sade! utbrister triumferande den först omnämnda millionen människor. Här ha vi svart på vitt hur förfärliga tiderna äro. Naturligtvis skola vi spara!

Men är verkligen sparsamhet det botemedel den sjuka tiden behöver?

Vad betyder detta allmänna sparande? Stillestånd inom handel, industri, sjöfart, hantverk!

Vem är det som sparar? Icke småfolket, som ej förtjänar mer än vad det måste ge ut för att kunna leva, utan de något bättre situerade och de förmögna, de som verkligen ha råd att köpa men som på grund av den allmänna depression-skräcken krampaktigt knyta händerna om plånbok och portmonnä.

Vad blir följden av allt detta sparande?

Handlanden får inga kunder, hantverkaren inga beställningar, industrien inga order, de afärsanställda bli avskedade, arbetarne utan arbete. Och slutligen vänder sparandet som en bumerang tillbaka till de välsituerade spararna och ger dem en ordentlig smäll i form av sänkt eller indragen utdelning på industriaktierna och fallande aktievärden samt vansinnigt höga skatter till lindrande av den genom arbetslösheten vållade nöden och fattigdomen.

Detta är kretsgången! Är det så vi vilja ha det?

Tiden är vad vi själva göra den till. Om vi äro modlösa och genom klagovisor överföra vår misströstan och fruktan på andra, om vi lägga händerna i kors i dyster förbidan på ett ekonomiskt Ragnarök, om vi inrikta våra ansträngningar på att spara i st. för att arbeta och förtjäna pengar, om vi etablera allmän köpstrejk, framkalla vi stagnation inom hela arbetslivet, d. v. s. just den onda tid vi alla så högljutt klaga över!

Vem är det som skall förhjälpa oss till de bättre tider, vi alla längta efter? *Vi själva!* Eller vet *ni* någon annan, som har skyldighet eller lust att göra det? Nej!

Alltså vi själva!

Och vad kunna vi göra?

Låt oss vara förtröstansfulla och modiga! Låt oss tro på och tala om de bättre tider, som just hålla på att bryta in, låt oss mobilisera hela vår energi och företagsamhet. Låt oss arbeta! Låt oss förklara köpstrejken upphävd! Varje tillitsfull tanke, varje i handling omsatt verksamhetslust, varje inköp, varje beställning är en liten väckande stöt åt det domnade arbetslivet, tio tusen, hundra tusen sådana små stötar skola tillsammans bilda den väldiga kraft, som åter skall sätta handel, industri, sjöfart, hantverk i gång.

Kvinnorna hava en uppgift att fylla här. Hur ofta visar inte livet, att hustrun genom sin förtröstan, hoppfullhet och energi ger mannen kraft att bestå i den ekonomiska motgången, att börja på nytt, att taga nya tag, friska tag och — segra!

Nu är misströstan icke blott över den enskilde individen, utan över hela samhället. *Låt oss feja undan den!*

Frieri *à la* bomber och granater.

Han: — Kort och gott, Laura, jag älskar er.

Hon: — Ack, herr major, det kan jag aldrig tro!

Han: Tig, Laura, det måtte *jag* veta bättre!

Välkommen i arbetet!

Den norska kvinnotidningen "Norges Kvinder" och den danska kvinnotidningen "Tidens Kvinder" hava givit Kvinnornas Tidning en vänlig välkomsthälsning. Redaktionen för den förstnämnda tidningen skriver:

Med stor glaede hilser jeg "Kvinnornas Tidning" velkommen.. Vel mödt i arbeidet! Ett godt nytt aar!
Kristiania 31-12-21.
MANNY ALTERN
Redaktör av *"Norges Kvinder"*.

"Tidens Kvinder" skriver:

Et laenge naeret Önske hos vore svenske Medsöstre er sket Fyldest i disse Dage. Paa vort Bord ligger et Prövenummer af "Kvinnornas Tidning", som udkommer hver maandag i Göteborg under Redaktion af Ingeborg Dahllöf.

Det er en anselig 6-Siders Avis i Dagblads-Format og den er praeget af svenske Kvinders vanlige Dygtighed overfor de Opgaver, de gaar i Lag med. Den kendte Forfatterinde Frigga Carlberg skriver i en ledende Artikel, at det nye Blad skal arbejde i den Aand, der taler gennem följende Ord af afdöde Baronesse Alexandra Gripenberg, Finland:

"En Gang skulde vi Kvinder i det nu ofte ringeagtede Kvindesagsarbejde genkende den store Kongstanke: at samle alt Folket og vaecke det, saa det föler at det er eet—".

Vi önsker vor nye Kollega till Lykke og velkommen og haaber paa et godt Samarbejde mellem Treklöveret "Kvinnornas Tidning", "Norges Kvinder" og "Tidens Kvinder".

5,970 ELLER 2,561?

Socialstyrelsen har på uppdrag av k. m:t verkställt en allmän undersökning angående löneförhållandena för affärsanställda, d. v. s. kontors- och och butikspersonal samt teknisk personal inom handel, industri, bank- och försäkringsväsendet m. m. I förbigående kan nämnas, att detta är första gången de affärsanställdas löneförhållanden varit föremål för en sådan undersökning.

Den av socialstyrelsen lämnade redogörelsen innesluter en mängd intressanta upplysningar, av vilka dock flertalet falla utanför ramen för denna artikel. Vi skola här nöja oss med att göra *en jämförelse* mellan *manligt och kvinnligt arbete.*

Den verkställda undersökningen omfattar 38,681 personer, därav 25,789 män och 10,910 kvinnor samt för övrigt minderåriga, vilka här lämnas ur räkningen.

Av de *manliga* kontoristerna hava *32 procent* hänförts till kvalificerad (fullt yrkesutbildad) personal, under det att de återstående 68 procenten utföra rutinarbete, d. v. s. sådant arbete, som icke erfordrar verklig yrkesskicklighet utan endast en viss övning och vana. Motsvarande procenttal för den manliga butikspersonalen är 13 och 87 procent samt för lagerpersonalen 22 och 78 procent.

För den *kvinnliga* gruppen ställa sig motsvarande siffror så ofördelaktiga, att de ingiva nästan bestörtning. Eller hör här! Av de kvinnliga kontoristerna kunna endast *åtta* procent räknas till den kvalificerade personalen, under det att 92 procent äro rutinarbetare! I fråga om butiks- och lagerpersonalen äro siffrorna ännu ogynnsammare eller 2 procent kvalificerad personal och 98 procent rutinarbetare.

Komma vi så till lönerna!

Genomsnittslönen för kvalificerade manliga affärsanställda utgör 9,707 kr. och för kvinnliga 5,970 kr. Manliga rutinarbetare hava en genomsnittslön av 3,779 kr. och de kvinnliga 2,561 kr.

Detta är siffrorna! Och nu till de av dem föranledda reflexionerna!

Måste procenttalet för den kvalificerade arbetskraften vara så mycket lägre för de kvinnliga affärsanställda än för deras manliga kamrater? *Måste* denna prägel av underlägsenhet låda vid kvinnoarbetet inom affärsvärlden? *Duga* kvinnorna verkigen så litet på detta arbetsfält?

Det är självfallet, att ett stort antal av de kvinnor, som inträda på affärsbanan (förhållandet är naturligtvis detsamma med många män!) icke duga till annat än rutinarbete. De sakna begåvning, energi, fallenhet för yrket, arbetslust. Men å andra sidan vet var och en som känner till kvinnorna inom affärsvärlden, att ofantligt många av dem, som stannat i de lägre graderna, från början ägt de bästa förutsättningar att göra en god karriär och nå upp till de kvalificerade posterna, att de ännu skulle kunna göra det, om de verkligen ville sätta in sin kraft därpå.

Förståelsen för vad en grundlig yrkesutbildning betyder för glädjen och framgången i ett arbete är ännu icke helt klar inom många självförsörjande kvinnogrupper. Man går dåligt förberedd in på det valda arbetsområdet, och väl inkommen dit, underlåter man fortfarande att skaffa sig yrkesskicklighet, att bliva kvalificerad för arbetsuppgiften och nöjer sig med att förvärva en viss mekanisk färdighet, rutin.

Det är många faktorer som här spela in och verka förlamande på handlingskraften. De flesta unga flickor taga försörjningsarbetet som ett mera tillfälligt åliggande, för vilket de icke behöva vara synnerligen väl rustade — äktenskapet hägrar! Vidare äro många föräldrar (antagligen av samma skäl!) obenägna att kosta på döttrarne någon dyrbarare utbildning. Kanske man också måste i någon mån räkna med den kvinnliga oföretagsamheten.

Den nu i samband med socialstyrelsens utredning offentliggjorda lönestatistiken för affärsanställda kvinnor kan måhända — måtte så ske! — öppna vederbörandes ögon för att det verkligen är klok uträkning att ordentligt utbilda sig för affärsbanan. Medan den icke yrkesutbildade kvinnliga arbetskraften där betalas med en genomsnittslön av endast 2,561 kr., kan den kvalificerade göra räkning på mer än dubbla inkomsten. Statistiken visar därjämte med siffror, som icke anförts i föreliggande artikel, att kvinnliga anställda inom så väl grosshandel som detaljhandel, industrien och bankväsendet nått mycket högt upp på löneskalan och icke stannat förrän i den grupp, vars löner ligga mellan 10—15 tusen kronor.

Och för övrigt, det är icke blott en penningfråga, ehuru guldet visserligen betyder mycket för trevnaden och glädjen i livet, utan även en ambitionssak. Å ena sidan att hela livet eller någon del därav inneha underordnade befattningar, att kanske även på äldre dagar behöva taga emot order av andra, och å andra sidan att stiga, att nå en kvalificerad post och själv bliva den ledande! Även för en kvinna bör erkännandet i arbetet, framgången, den högre sociala ställningen ha sin sötma.

Det skall alltid inom affärsvärlden liksom på andra arbetsområden finnas kvinnor som icke duga till annat än rutinarbete, men det bör vara en viktig ekonomisk angelägenhet liksom en äresak för varje affärsanställd kvinna, som vet med sig, att hon kan kvalificera sig för en högre, bättre avlönad, mera ansedd post, att också *göra* det. Hon tjänar därmed sig själv och hon bidrager till att höja sin kårs ställning, att rätta till procenttalet för den kvalificerade och icke kvalificerade kvinnliga affärspersonalen.

Kvinnornas Fredsförbund.

En återblick och några önskningar för framtiden.

För Kvinnornas Tidning av *Mia Leche.*

På våren 1915, när världskriget rasade som värst och all fredlig samfärdsel länderna emellan syntes omöjlig, samlades kvinnor från hela världen till en fredskongress i Haag. På den kongressen fälldes många dömande ord om den manliga klokhet som styrt ländernas öden, men de talarinnor, vars ord vägde tyngst voro de, som utsträckte förkastelsedomen även till kvinnorna. Hur hade kvinnorna kunnat låta sig överrumplas som de gjort, hur hade de passivt kunnat underordna sig ett system som ledde till denna världskatastrof?

Freden fordrar sin beredskap liksom kriget och kvinnorna hade inte varit beredda. De hade inte organiserat sig själva till motstånd mot kriget och de hade inte uppfostrat sina barn i den konstruktiva fredens ideal. Ansvaret kunde inte avskuddas med några lama hänvisningar till bristande politiskt inflytande, när kvinnorna så illa fyllt sin uppgift även på de områden, där de ha som mest inflytande, nämligen i hemmet och skolorna.

Fredskongressen i Haag blev således ett räfst- och rättarting även med kvinnorna. Man erkände sina underlåtenhetssynder och lovade att rusta sig bättre för framtiden. En början till denna fredsberedskap — och en synnerligen betydelsefull sådan — var *det internationella fredsförbund* som beslöts i Haag. När kongressmedlemmarna återvände till sina hemland, så startade de var och en å sin ort inhemska sektioner, som — med full frihet att arbeta efter de linjer som syntes lämpligast i respektive länder — utgjorde länkar i en gemensam fredskedja.

Kvinnornas fredsförbund, som således arbetar dels nationellt (på upplysnings- och agitationsarbete inom det egna landet) och dels internationellt (bl. a. genom kongresser och utbyte av föreläsare länderna emellan) har, efter väckelsen från Haag-kongressen, befunnit sig i ständig tillväxt och utveckling. Förbundet har nu 23 grenar fördelade på fyra världsdelar. Centralbyrån är förlagd till Genève, där förbundet numera har ett eget hus, det s. k. Maison International.

Den kommunikation, som på detta sätt uppstått mellan kvinnor av olika nationalitet dels genom personliga sammanträffanden på kongresser och dylikt och dels genom korrespondens och utbyte av skrifter och rapporter, har visat sig ha en betydelse som inte kan skattas nog högt.

Den svenska sektionen av detta internationella förbund har utgrenat sig till smärre kretsar i olika delar av landet och såsom sammanhållande länk fungerar en centralstyrelse, sammansatt av förbundets styrelse och representanter för kretsarna.

En avsevärd del av svenska sektionens arbete har, till följd av nödläget i världen, ägnats åt det internationella hjälparbetet, särskilt hjälpen till krigsfångarna i Sibirien. Fredsförbundet tog initiativet till en insamling, varigenom närmare ett par miljoner kronor insamlades och ett avsevärt antal fångar räddades från en säker undergång.

Även med föreningen "Rädda Barnen" har vid vissa tillfällen samarbete ägt rum.

Uppfostringsarbetet är en av de viktigaste punkterna på förbundets program, och i detta hänseende har samarbete etablerats med "De svenska skolornas fredsförening".

Upplysningsarbetet inom landet har för övrigt bedrivits dels genom broschyrer och skrifter och dels genom en omfattande föredragsverksamhet. Härvid ha instruktiva föredrag om Nationernas förbund ofta stått på programmet. Mer än någon annan svensk organisation har fredsförbundet arbetat för att sprida kunskap om folkförbundet, och i denna kunskap har, vid sidan av en kritisk granskning av institutionens brister och fel, framhävts den utom ordentliga vikten av att stärka och stödja ett företag, som dock är till för fredens och rättens skull.

Internationellt står fredsförbundet i kontakt med Nationernas förbund särskilt genom medlemmar av Centralbyrån i Genève.

Det är givet att en organisation med fredsförbundets vittomfattande verksamhet är i behov av en så stor tillslutning som möjligt, för att rätt kunna fylla sin uppgift. Varje kvinna borde anse det som sin plikt att stödja en förening som vill arbeta för:

att skapa en internationell förståelse och samverkan som skall omöjliggöra krig;

att förverkliga politisk, social och

Vad är ett barn?

Den trollformel, varigenom ett hus förvandlas till ett hem.

*

En av naturen punktligt presenterad växel, som man ej kan skicka tillbaka.

*

Den bästa främjaren av kvinnonaturens skönaste egenskap: självuppoffringen.

*

En omedveten medlare mellan far och mor och deras hjärtans brännpunkt.

*

Det som ökar moderns mödor, lättar faderns kassa och tjänar grannarne som väckarklocka.

*

Låset till det äktenskapliga bandet.

*

Faderns rival om moderns kärlek.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel högsta gällande ränta

Telegramadress "Kreditbolaget"

I VARJE SVENSKT HEM

som vill följa dagshändelserna inom politikens, handelns, konstens och litteraturens område *läser man numera*

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Aktiebolaget
Nordiska Handelsbanken
Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.
Egna fonder: Kr. 72,300,000:—
Fullständig bankrörelse.

SVENSKA HANDELSBANKEN A.B. 1871
SVENSKA HANDELSBANKEN
SÖDRA HAMNGATAN 23 — F. d. Bankaktiebolaget Södra Sverige
ÖSTRA HAMNGATAN 39 — F. d. Aktiebolaget Stockholms Handelsbank
Ställer rembourser och garantier

Årets riksdag

öppnar sina sammanträden den 10 jan.

Låt oss taga litet närmare reda på denna församling, som styr och ställer för det svenska folket och i fråga om vars sammansättning även vi kvinnor numera genom den erhållna politiska rösträtten hava fått medinflytande.

Riksdagen består av två kamrar, den *första* och den *andra*, vilka i alla frågor ha lika behörighet och myndighet.

Första kammarens 150 ledamöter väljas för 8 år av landstingen samt för Stockholm och Göteborg, vilka icke deltaga i landsting, av särskilt utsedda elektorer.

Andra kammaren, som räknar 230 ledamöter, utses genom direkta val och för en tid av fyra år. Det var i dessa val vi kvinnor i höstas för första gången deltogo.

Samtliga riksdagsmän åtnjuta gottgörelse för den tid riksdagsarbetet varar. Dagtraktamentet är 32 kr. Den högsta ersättning, som kan nås, är emellertid 4,500 kr. för dem som *icke* äro bosatta å riksdagsorten. För dem, som *äro* bosatta där, är det motsvarande beloppet 3,400 kr. Det är ju rätt blygsamma summor, men det finns något som heter kommittéarvoden, vilka betydligt bättra upp saken.

De olika ärendena gå först till något av utskotten för beredning. Sju *ständiga utskott* tillsättas vid varje lagtima riksdag: *Konstitutionsutskottet* som behandlar frågor om grundlagar, kommunallagar, vallagen m.m., *Statsutskottet* för statsutgifter, *Bevillningsutskottet* för olika slag av skatter, tullar m. m., *Bankoutskottet* som behandlar frågor stående i samband med riksbanken och bankväsendet i allmänhet, rikets mynt och pensionsväsendet, två *Lagutskott* för lagfrågor, *Jordbruksutskottet*, som behandlar jordbruksfrågor samt skogs-, jakt-, fiske- och väglagstiftningsärenden, och slutligen *tillfälliga utskott*, i första kammaren vanligen två, i andra fem, vilka hava att behandla andra än nyssnämnda frågor.

Särskilda utskott tillsättas vid behov för behandling av ärenden som egentligen skulle omhändertagits av ett ständigt utskott, men som genom sin stora vikt anses påkalla särskild behandling.

Slutligen utses vid varje riksdag en utrikesnämnd, bestående av åtta ledamöter ur vardera kammaren. Denna nämnd skall med konungen rådpläga i alla utrikespolitiska frågor.

Vid riksdagens öppnande skall konungen framlägga den s. k. statsverkspropositionen (statsregleringspropositionen, budgeten) innefattande rikets hushållningsplan för nästkommande år. Sedan statens behov prövats av statsutskottet och bevillningsutskottet därefter föreslagit på vad sätt erforderliga medel utöver de ordinarie inkomsterna skola anskaffas, går ärendet till riksdagen, som äger besluta om den skattebörda, vilken skall påläggas folket och hur de beviljade summorna skola fördelas på riksstatens olika huvudtitlar.

Vad kamrarna samstämmande besluta är riksdagens beslut.

Bliva kamrarna däremot ej ense, har frågan för den riksdagen förfallit.

Detta gäller ej för vissa frågor som röra statsutgifter, bevillning, anslag, riksbanken och riksgäldskontoret. Stanna kamrarna här i olika beslut, företages gemensam omröstning i båda kamrarna och majoritetens beslut blir gällande.

Detta allt förefaller måhända besvärligt att taga reda på, men det är en nödvändig förutsättning för att man skall kunna förstå och följa med riksdagsarbetet.

---

moralisk jämlikhet mellan män och kvinnor;

och att genomföra dessa principer i alla uppfostringssystem.

För detta som för allt annat behövs *pängar:* pängar till broschyrer och föreläsningslokaler, pängar till internationellt hjälparbete och kongresser, där gemensamma riktlinjer skola utarbetas.

Var och en, som icke aktivt vill arbeta för fredsförbundet, kan gagna det genom att erlägga en årlig medlemsavgift av kr. 1: 50 (insändes till Kvinnornas Fredsförbunds sekretariat, Smålandsgat. 42, Stockholm) samt genom att ansluta sig till den på orten eventuellt befintliga kretsföreningen (för Göteborgskretsen är fru Susy Silfverbrand-Eriksson ordförande).

Genom att samla nya medlemmar till Kvinnornas Fredsförbund ökar detta förbund i styrka och genom att det ökar i styrka ökas också framgången av kvinnornas kamp för nationell och internationell fred.

Våra förfäder.

Varje människa har 2 föräldrar, 4 far- och morföräldrar och vidare i rätt uppstigande led 8 anförvanter i tredje led, 16 i fjärde, 32 i femte, 64 i sjätte, 128 i sjunde led o. s. v. I sextonde generationen, till vars nående 500 år åtgå, har var och en av oss icke mindre än 65,536 anförvanter i rätt uppstigande led. Bland dessa våra otaliga förfäder ha säkerligen förekommit alla slags människor, fattiga och rika, höga och låga, hederliga och mindre hederliga, varföre det inte håller kan vara så synnerligen stor skillnad i vår härkomst. Det är också ganska troligt att vi alla, om än på mycket långt håll, äro besläktade med varandra.

Regissören: — Men har ni då inte den blekaste aning om konst. Där ligger ni, som skall vara lik, och är röd i synen som en kokt hummer.

Teaterliket: — Är inte en kokt hummer ett lik då?

*

Gamle herr Andersson filosoferar: — Jaha, när man är gammal faller man så tungt, och så faller man så lätt. När man var ung i tiden, föll man inte så lätt, men man föll mycket lättare.

Gatpojken som skolreformator.

Ett österrikiskt experiment.

Lugnet inom den internationella pedagogiska världen är, som bekant, betänkligt stört. Man har litet varstans börjat tvivla på det gamla skolsystemets förträfflighet och är nu som bäst sysselsatt med att utexperimentera nya metoder.

Någon uttömmande redogörelse för detta arbete är denna artikel ingalunda avsedd att bliva, vi skola endast något litet dröja vid de egendomliga österrikiska skolförhållandena just nu.

Redan tidigare hade kätterska åsikter givit sig tillkänna inom den österrikiska lärarekåren och med revolutionen 1918 lyckades det denna krets att få upprättat ett nytt departement "för skolreform" med Göckl som minister. Denne beskrives som en betydande personlighet, eldande och övertygande med talrika hängivna anhängare bland landets lärarkår.

Vad lär Göckl? Att det artificiella skollivet bör ersättas av det levande livet. Skolan är en konstprodukt. Fåglarne och markens djur lära en hel del, utan att gå i skola — de lära av livet självt. Barnen böra inhämta sina kunskaper på samma sätt.

— Se på gatpojken! säger den österrikske skolreformatorn. Hur mycket piggare, hur mycket mera vaken och tidigare utvecklad är han inte än läroverksynglingen, som pluggar i skolan och på sin lediga tid sitter instängd hemma med näsan över läxorna.

Låt barnen växa upp som gatpojken ute i det pulserande livet och giv dem ytterligare en chance till utveckling genom att — låta dem få en lärare till följeslagare, som kan svara på alla deras frågor.

Detta system tillämpas nu inom det österrikiska skolväsendet, i Volkschule, där 6—10-åringarne gå, och i Bürgerschule för 10—14-åringarne. Varje klass räknar 34 elever och har endast en lärare, vilken får meddelande om vilka kunskaper klassen under året bör inhämta, men som i fråga om undervisningen har alldeles fria händer. Något arbetsschema finnes icke, lika litet som bestämda skoltimmar.

— Vi önska, säger Göckl, att lärarne skola känna sig som vägrödjare och själva finna sin väg genom djungeln.

Läraren tager barnen i klassen med sig och strövar omkring med dem ute på gatorna och salutorgen, nere vid hamnen, vid järnvägsstationen, i utkanternas gränder eller ut i skogen. Allt vad de se väcker ungdomarnes intresse och ger anledning till otaliga frågor, som läraren har att besvara. Rollerna äro sålunda fullständigt ombytta! De timmar barnen tillbringa i skolrummet rita eller måla de vad de sett ute, modellera i lera frukter, som salubjudits på torget, söka medels sax, ståltråd och kulört papper återgiva blomsterbutikernas rikedomar o. s. v.

Det har visat sig, att barnen med denna metod verkligen bli vakna och pigga som gatpojken, och att de veta mycket mer om livets olika företeelser, än vad barn vid deras ålder bruka känna till.

Men föräldrarna klaga! De påstå att barnen, när de lämna skolan, äro "fulla med idéer", att de inte vilja göra något annat än rita och måla och knåpa med småarbetena från skolan. De stava uselt, känna inte till mått och vikt och äro synnerligen skrala i räkning.

— Det gör ingenting, förklara lärarna. Det är tusen gånger mera värt, att ett barn kan göra en självständig iakttagelse och slutledning, än att det kan multiplicera som en räknemaskin eller läsa Fader vår baklänges.

Hur dessa barn som vuxna skola reda sig i det praktiska livet är ännu en öppen fråga. Reformen är ju endast några år gammal och resultaten av densamma ha ännu ej hunnit visa sig.

För lekmannen synes saken ganska tvivelaktig.

Upptäckten att en gatpojke är pigg och klippsk, tidigt utvecklad och att han har reda på mycket som ännu är okänt för icke-gatpojken är ingalunda ny, den har nog de flesta livserfarna människor varit i tillfälle att göra, men sedan kommer frågan: vad blir det av dessa små gatpojksljus, vad blir det av dem som vuxna? Det finns gott om framstående män som arbetat sig upp från samhällets botten, men äro de f. d. gatpojkar? Knappast! Deras metod har helt säkert icke bestått i dagdriveri och därunder inhämtat småvetande, utan i energiskt, metodiskt arbete, först i skolan, sedan som springpojkar på kontor, lärlingar på verkstad och så vidare arbetsgraderna uppåt.

Stannar inte gatpojken snart nog i sin andliga växt? Verkar han som 18—19-årig på något sätt pigg, vaken och intelligent? Är inte *nu* det utmärkande draget hos honom slöhet, lojhet och lättja? Vad blir det av honom? Återser man honom inte längre fram som en okunnig grovarbetare, landstrykare, eller kanske som poliskund?

Behöva vi månne icke för det artificiella liv vi som vuxna ju måste leva för att passa in i samhället, ett artificiellt skolliv som en förberedelse härför? En brett och stadigt lagd kunskapsgrund och framför allt den träning till arbete, som ju också ingår i skollivet. Kanske det även är värt att något tänka på den disciplin, som följer med lärjungaskapet, och som har betydelse för de tusenden, som hela sitt liv skola intaga en underordnad ställning.

Detta är lekmannabetraktelser och de synas helt säkert orimligt förlegade för de modärna pedagogerna. Är det någon som i Kvinnornas Tidning skulle vilja korrigera dem och ge läsekretsen något att fundera över?

Ett gott betyg

ger överinspektören för det engelska fabriksväsendet de i industrien arbetande kvinnorna i en i dagarna avgiven rapport. Han vitsordar bl. a. arbeterskornas påpasslighet vid skötseln av maskiner. Under det olycksfallsiffran för männen var 3,1 på hundra arbetare, var den för kvinnorna endast 0,7. Invändningen att det måste bero på, att männen ofta hava ett farligare arbete än kvinnorna, håller icke streck. Vid alldeles samma arbete (inom textilindustrien) var olycksprocenten för män 1,5 och för kvinnor endast 0,2. Det har också visat sig, att kvinnorna mycket snabbare än männen övervunnit sviterna av ungefär lika svåra olycksfall. I många fall, där skadorna för männen medförde döden, lyckades den kvinnliga konstitutionen lyckligt bestå ett lika svårt prov.

Riksdagskvinnorna.

Av riksdagens 380 ledamöter äro *fem* kvinnor. Då man tänker på, att den kvinnliga väljarekåren är åtskilligt större än den manliga (siffrorna äro 1, 692, 675 och 1,536, 446) måste man medgiva, att den kvinnliga riksdagsrepresentationen är rätt så liten. Men antalet är ju icke huvudsaken — i fråga om *duglighet* hålla de fem på ett ståtligt sätt måttet.

Yrkesinspektrisen fröken *Kerstin Hesselgren*, som ödet skänkte äran att bliva vårt lands först valda riksdagskvinna, har säte och stämma i Första kammaren, den enda kvinnan där. Efter att ursprungligen hava ägnat sig åt skolköksläraranns kall, blev hon skolköksinspektris vid Stockholms folkskolor, samt tjänstgjorde 1906—09 som bostadsinspektris vid huvudstadens hälsovårdsnämnd. Sedan 1913 innehar hon befattningen som yrkesinspektris. Bland de förtroendeuppdrag frk H. mottagit, kan nämnas, att hon vid den internationella arbetskonferensen i Washington 1919 var en av Sveriges representanter. Som ett officiellt erkännande av de sociala insatser hon gjort, har hon fått mottaga medaljen Illis quorum i guld, femte storleken. Fröken H., som är en god talare, tillhör det liberala partiet.

Godsägaren, fröken *Elisabeth Tamm*, har dokumenterat sig som en synnerligen skicklig jordbrukare. Hon sköter själv utan hjälp av förvaltare godset Fogelsta, en domän på 850 hektar åker och 1,773 hektar skogsmark. För stadsbor säga dessa siffror kanske ingenting, men lantbor veta, att bakom dem dölja sig oerhört stora områden. Till godset höra vidare kvarnar, såg, tegelbruk, kalkugn och mejeri. Bredvid omvårdnaden av allt detta finner fröken Tamm tid även för ett stort antal offentliga förtroendeuppdrag, för vilka hemkommunen vunnit hennes eminenta förmåga och kraft. Efter att vid 1921 års ingång hava avsagt sig ordförandeskapet inom kommunalnämnden i Julita, vilket hon innehaft i fyra år, är frk T. nu vice ordf. inom nämnden, liksom inom kommunalstämman, ordf. i styrelsen för Julita extra provinsialläkaredistrikt, ledamot av landstinget och fattigvårdsstyrelsen m. m. I särskilt gott minne har man det självständiga, från partifanatism fria sätt, på vilket fröken Tamm uppträdde under valstriden i höstas. Frk T. är till sin politiska färg liberal.

Fröken *Bertha Wellin*, vilken, efter utbildning vid Sofiahemmet, varit verksam som sjuksköterska, har under det senaste tiotalet år huvudsakligen ägnat sig åt filantropiska värv, förnämligast på barna- och fattigvårdens område. Sedan 1912 är hon medlem av Stockholms stadsfullmäktige. Hon har därjämte säte i huvudstadens hälsovårdsnämnd, är ledamot av styrelsen för Sofiahemmet och Svenska sjuksköterskeföreningen samt redaktör för Sjuksköterskетidningen. Fröken W. tillhör högerpartiet.

Fotografen, fru *Nelly Thüring* tillhörde 1916—20 Göteborgs stadsfullmäktige, där hon insatts av socialdemokraterna. Hon är varm fred- och nykterhetsvän samt intresserad av humanitära frågor. Under valstriden var hon en av det socialdemokratiska partiets mest outtröttliga agitatorer och resetalare.

Fru *Agda Östlund* är en av den socialdemokratiska rörelsens främsta kvinnliga krafter. Hon tillhör arbetareklassen, är kunnig, intelligent, livligt socialt och politiskt intresserad samt god talare. Bland förtroendeuppdrag, varmed hon hedrats, kunna nämnas ledamotskap i fattigvårdsstyrelsen inom Mattei församling i Stockholm, i Stockholm stads hyresnämnd samt i styrelsen för Sabbatsbergs och Rosenlunds ålderdomshem.

Härmed äro de fem riksdagskvinnorna presenterade. Naturligtvis bör man under alla förhållanden intressera sig för riksdagens samhällsvårdande arbete, men det ligger i sakens natur, att Sveriges kvinnor nu när folkrepresentationen innesluter även kvinnliga medlemmar, skola ägna alldeles särskild uppmärksamhet åt riksdagsdebatterna, framförallt i sådana frågor, där de kvinnliga inlägen kunna förväntas.

Låt GUMAELIUS i GÖTEBORG förmedla Eder annonsering!
1877
SVERIGES STÖRSTA OCH ÄLDSTA!

KERSTIN LINDAHLS BLOMSTERAFFÄR
Korsgatan 4 — Tel. 8462
Rekommenderas!

Dam Benkläder
Coul. helylle, sluten modell, att knäppa i sidorna. Bandlinning fram, resårlinning bak, därigenom mycket välsittande.
Färger: Grått, blått, hla.
Kval. N:r 423 pr par 4:75
Kval. N:r 421 » » 9:25
A. JÖNSSON & Co.
SPECIALAFFÄR FÖR TRICOTVAROR
50 Kungsgatan 50
10 Linnégatan 10

! GYNNA VÅRA ANNONSÖRER !

Offentliga nöjen.

Stora Teatern
varje afton kl. 8:
Amadeus XXV
Operett i 3 akter av Leo Blech.
Söndagsmatiné kl. 1,30:
Två män om en änka.

Nya Teatern.
Barken Margareta.

PALLADIUM
Göteborgs största och mest populära filmteater
De förnämsta programmen från världens största filminstitut och alltid den mest konstnärligt utförda musik

Vad är svartsjuka?

Av alla sinnesrörelser, passioner, känslor, plågor och lidanden, åt vilkas gisselslag mänskligheten är prisgiven, är *svartsjukan* den fruktansvärdaste, skriver "San Francisco Examiner". Svartsjukan söker sin näring i de fantasifoster hon själv skapar. Hon lyssnar och söker med den mest utspekulerade listighet efter de bevis, vilka, om de finnas, för henne själv skola kännas som dolkstötar. Det finns ingen oro som svartsjukan, ingen förtvivlan så stor, ingen hopplöshet så absolut. Bekämpa denna plågoande, den grymmaste av alla dem, som martera människan!

Det lidande svartsjukan vållar sina offer är så fruktansvärt, att det trotsar varje beskrivning. Outtröttlig följer hon dem in i sömnen och väver in sina kval i deras drömmar. Svartsjukan är till intet nyttig. Hon marterar det hjärta som hyser henne och vänder sig i raseri mot den älskade.

Hon tror bergfast på vad hon icke vet, och om hon icke har några fasta hållpunkter för sina misstankar, diktar hon ihop sådana åt sig. Aningar, lättare än den farande vinden, bliva för henne sanningar, som äro höjda över varje tvivel. Bagateller förefalla henne som övertygande bevis, och händer ingenting misstänkt, synes henne detta särskilt misstänkt.

Det har dåraktigt nog sagts, att svartsjukan har sin plats invid kärleken. Hon är lika långt avlägsen från kärleken som graven är från ett lyckligt liv. Det ligger lika litet sanning i påståendet att svartsjukan är kärlekens syster, som att säga, att djävulen är änglarnas broder.

Det egendomliga med svartsjukan är, att hon icke söker komma bort från sina kval, utan i stället letar efter ständigt ny näring åt dem. Hon frossar i sitt eget lidande; kanske hoppas hon att på detta sätt förbränna sig själv.

Det är med svartsjukan som med andra olyckliga tillböjligheter, dryckenskap och spelpassion, att föreställningar, förebråelser, vädjanden bliva utan verkan. Det enda svartsjukan kan svara är: Ja, du har rätt, men du *vet icke* du.

Varje människa, som finner nöje i att göra en annan människa svartsjuk, är en bödel. Hon bränner ett hjärta med glödhett järn.

Finns det botemedel mot svartsjuka? Ibland förbrännes hon i sitt eget lidande, ibland kan hon bemästras av eftertanken, självkritiken, av viljan, stoltheten, föraktet eller av kärleken själv.

Soffi, som när hon dukar av matbordet, råkar tappa brickan med servisen, vilken i fallet går fullständigt i kras:

— Ja, men *det* kan man väl kalla tur!! Jag hade inte hunnit diska kärlen!

Varför går man på teatern?

1. Teatern är den enda plats där man får se och höra det mänskliga livets mångskiftande öden. Boken är stum, boken lockar till ensamhet och tankar, men teatern vädjar till det associala inom oss och rycker oss ut till människorna och jämförelserna.

2. Det är en skön tanke för den jäktande nutidsmänniskan att veta att det någonstädes i våra samhällen finns ett upplyst, uppvärmt, behagligt konstens tempel, dit hon efter dagens möda och besvär kan gå för att roas, fängslas och intresseras av ett för hennes sinnen alldeles nytt skådespel. Samt att i detta tempel finnas en hel stab av människor, som i veckor, månader, ja kanske år ansträngt sig för att giva henne detta skådespel i en så vacker och njutbar form som möjligt.

3. Vår kunskap om världen begränsas till ett land och inom detta land till den miljö, vari vi leva vårt dagliga liv. Teatern är den enda plats, som på ett åskådligt sätt kan vidga vår föreställningsvärld genom att föra oss till främmande länder och miljöer. Bokens skildringar äro beroende av läsarens fantasi och i vad mån han förmår levandegöra de däri skildrade miljöerna och människorna, men teatern har på ett fullt åskådligt sätt förverkligat dem och därmed outplånligt inbränt dem i vårt medvetande. Först när vi sett sådana gestalter som exempelvis Hamlet och Carmen veta vi verkligen något om dem — och icke allenast om dem, utan även om sederna och livet i deras respektive hemland. Tusentals skildringar av en Hamlet eller av en Carmen skulle icke ha givit oss denna levande, oförglömliga bild, som en sådan afton på teatern, då vi med våra egna sinnen se och höra sorgeprinsen av Dana själv deklamera sin djupa livslära eller i den rusande rytmen av Bizets musik följa Carmens korta, glödande och underbara dagsländeliv.

4. Det finns bland skådespelarna temperament-karaktärer, som fängsla oss starkare än andra, och som fullkomligare än någon annan människa, vi känna, synas oss ge liv och gestalt åt de ideal, vi beundra. Allt vad denne person gör, hans stämma, hans rörelser, hela hans sätt att vara harmonierar på ett outsägligt sätt med vår egen individualitet och skänker oss därför ett ogrumlat nöje och behag. En sådan natur leder oss djupare in i skådespelet och kommer oss att uppleva det på ett starkare, intimare sätt, än vi skulle gjort, om han icke funnits. Kanske att vi mången gång till och med njuta mera av detta individuella plus en sådan scenisk intelligens förmår inlägga i sin roll, än av hela skådespelet i övrigt.

5. Livet består av de mest olikartade konflikter, och ingen undgår att någon gång råka in i den ena eller andra av dem. Varje teaterföreställning räknar därför bland sin publik alltid någon, som just är mitt inne i en konflikt, likadan eller snarlik den som uppföres på scenen. När Strindberg i sina äktenskapsdramer låter de onda makterna rasa och rasera vad kärleken byggt upp mellan två människor, bävar sannolikt mer än ett hjärta i salongen av igenkännande. Men det är en hälsosam bävan. Det fruktansvärda exemplet, som inom rampens skoningslösa ljus ställes inför ögonen, varthän hat och missnöje leda, närmar kanske i salongens mörker tvenne händer och hjärtan, som ångestfullt haka sig fast vid varandra för att icke längre blint störta vidare på vägen utföre i ondska och fiendskap.

Teatern är ett sammandrag av världen och livet. Ett sammandrag som gör oss själva mera upplysta, intresserade och skickade att leva vårt eget liv i världen. *S. L.*

Stora teatern i Göteborg

har med sin repertoar införlivat Leo Blechs operett "Gräsänkan", här kallad Amadeus XXV, vilken nu som bäst tillför teatern mycket goda hus. Operetten bjuder på en originell och fyndig intrig, vilken grenar ut sig i en mängd roande förvecklingar, tonen är livfull och glad, nästan kemiskt ren från frivoliteter och musiken slösar med klangsköna melodier, ett verkligt förvärv således både för den teater, som upptagit operetten på sitt program och den teaterintresserade publik, inom vars räckhåll den kommit. Bredvid de båda unga förgrundsparen, kring vilkas kärleksbesvär det hela i valstakt rör sig, agerar ett galleri av oemotståndligt roande komiska gestalter. Kommer så härtill ett i vokalt och dramatiskt hänseende utmärkt utförande, en slösande rik utstyrsel, vackra dansnummer och en mängd scenerier av betagande verkan.

Jag är strängt rättrådig, sade en gentleman, och jag unnar var och en sitt. När jag anser, att kvinnorna icke borde hava fått rösträtt, så ligger däri endast manlig ridderlighet. Jag missunnar henne icke denna rätt, men jag beklagar, att hon skall dragas in i och skadas av det politiska livet.

— Ni påminner mig om något, sade en leende gentle-woman. Härom dagen var min lille son och hans ännu mindre syster ute i trädgården och lekte med en kälke, som de fått. Jag gav akt på dem genom fönstret och såg att Pelle hela tiden lät dra sig av Elsa.

Men Pelle, ropade jag ut till dem. Du förvånar mig! Där låter du hela tiden dra dig av din lilla syster!

— Mamma förstår väl, ropade Pelle tillbaka, att det är idel omtänksamhet. Det är så vådligt kallt, att jag är rädd hon förkyler sig, om hon åker i stället för att dra.

Diskussionsspalten.

I sin "Diskussionsspalt" bereder "Kvinnornas Tidning" plats för artiklar i ämnen, vilka på grund av sin art inbjuda till meningsutbyte med upplysning, vägledning och hjälp som syftemål. Det förutsättes, att inläggen göras i en mot syftemålet svarande anda, sakligt och utan personliga utfall. Inledningsanföranden till denna avdelning liksom även av dem föranledda inlägg äro synnerligen välkomna!

Husmodern som hemmets tjänarinna.

III.

I artikeln "Husmodern som hemmets tjänarinna" framlägger Monica några synpunkter och uppmanar andra att delge tidningen sina erfarenheter och rön i denna sak, varför jag härmed tar till orda:

Det är sant, att det är mycket aktningsvärt av enbildad husmor att utan tjänarinnas hjälp själv sköta sitt hem, men jag för min ringa del anser, att hon icke bör göra detta utan att av ekonomiska skäl vara *absolut* tvingad därtill — ty medaljen har en frånsida, och en mycket beaktansvärd sådan.

Ytterst få kvinnor, som ej från barndomen tränats med kroppsarbete förmå uträtta en tjänarinnas arbete med lika gott resultat som en sådan, bjuder hon än till aldrig så. Tiden vill inte räcka till för de tusen och en sysslorna, då hon ju utom tjänarinnans arbete även skall sköta en makas och mors åligganden. Det blir ju dubbel arbetsbörda. Och vilken trevnad kan en utarbetad, jäktad husmor sprida i sitt hem? Hon har icke tid varken för man eller barn eller för — sig själv. Hon hinner knappast läsa en tidning, hon hinner aldrig se sina vänner hos sig, har hon som flicka haft något intresse, t. ex. musiken, får den ligga nere, hon börjar försumma sitt yttre, och förfaller dessutom andligen av brist på näring. Var är den pigga, intelligenta, söta och prydliga flicka, som uppväckte mannens kärlek? Hon är förvandlad till en utschasad, trött och schaskig kvinna, som inte har en aning om det som händer och sker ute i världen, ty hon orkar helt enkelt inte hålla sin andliga människa vid liv, vill hon aldrig så gärna. Maken kan inte längre utbyta några tankar med henne, hon har blivit andlig försoffad, och numera vilja väl ändå männen se något annat i sina hustrur än de varelser, som laga deras mat och stoppa deras strumpor.

Tro icke att en man tackar sin hustru för att hon sliter ut sig för honom och hemmet och utplånar sig själv! Han må tala aldrig så stora ord hur han beundrar och värderar en hustru som arbetar och släpar från morgon till kväll — i grund och botten tilltalas han i alla fall mera av en kvinna som förstår att bevara något av sin personliga charme, och det är detta, som jag anser omöjligt i de *flesta* fall för de kvinnor, som utan någon som helst hjälp själva sköta sina hem. Deras personlighet blir ovillkorligen lidande på att icke ha någon tid över för sig själva.

En kvinna, som icke så att säga förstår att själv sätta sig på piedestal, blir snart föremål för mannens försumlighet och likgiltighet. Nej, en husmor bör vara drottning i hemmets rike och icke hemmets slav, såvida — jag betonar det än en gång — ekonomien tillåter att hålla tjänarinna.

Hur många män, tror Monica, vilja själva bädda sin säng? De som vilja ge hustrun en handräckning i hemmet — utöver att spika upp en tavla eller något liknande — höra säkerligen till undantagen. Nej, allt husligt arbete betraktas ännu i vårt land som uteslutande "kvinnogöra" och under en mans värdighet att befatta sig med.

Kontentan av dessa rader är alltså den, att en husmor helst bör hava någon hjälp i det husliga arbetet, antingen en tjänarinna eler en bildad flicka, om hon icke alldeles skall bli en skugga av sitt forna jag, och således kunna bibehålla sin mans kärlek, om hon nu anser att den är värd att behålla? — men det är den i många fall inte. Men det är ju ett annat kapitel. *Evy.*

PRENUMERATION
på
Kvinnornas Tidning
mottages på ***alla postanstalter*** samt å ***tidningens expedition, Vallgatan 27, Göteborg.***

Prenumerationspris:
För helår . . . . . Kr. 6: 00
„ halvår. . . . . „ 3: 75

Lösnummer säljes i alla städer och större samhällen hos Prässbyråns tidningsförsäljare. ***Pris 20 öre.***

Stöd tidningen genom prenumeration, om Ni gillar det arbetsprogram den uppställt för sig: *att på alla områden tillvarataga kvinnornas intressen, att — utan partitagande — sprida social och politisk upplysning inom kvinnovärlden samt att bjuda på underhållande och god läsning i skilda ämnen, litteratur, konst, uppfostran, hälsovård m. m.*

Prenumerera omedelbart och tillförsäkra Eder därigenom samtliga nummer av tidningen.

REDAKTIONEN.

Gott hull eller magerhet!

Det finns en statistik, som 43 amerikanska livförsäkringssällskap gemensamt upprättat, och vilken stöder sig på 24 års undersökningar rörande dödlighetsprocenten hos en grupp människor med mycket gott hull och hos en annan med magerlagda individer. Den förstnämnda gruppen omfattade 186,579 personer, den senare 530,108. Meningen med undersökningen var att få reda på den större eller mindre risk bolagen löpte med hänsyn till de försäkrades större eller mindre vikt.

Denna statistik visade mer än normal dödlighet hos de feta samt att dödlighetsprocenten ökades med vikten. Efter nådda 40 år var dödsprocenten hos de magra *under* den normala, till och med de skinntorra hade längre levnadsutsikter än de feta.

I gruppen på 20—30 år visade de magra större dödsprocent än de av normal vikt, vilket emellertid ansågs bero på, att just denna åldersgrupp har så stor manspillan genom tuberkulosen.

Den sammanfattning man på läkarhåll med stöd av denna statistik gjort i frågan "gott hull eller magerhet" lyder så här. De personer som hava anlag för tuberkulos (t. ex. genom arv) eller eljes lida av åkommor, vilka enligt läkares utlåtanden göra gott hull önskvärt, böra skaffa sig sådant men dock undvika övergödning. Friska personer, som önska bevara sin hälsa och leva länge på jorden, hava de största utsikterna att göra detta, om de hålla sig tämligen magra. Allt vad som faller under begreppet övergödning sliter på organen och *kan* innebära en direkt förkortning av livslängden.

HELANDERS
ångrostade
KAFFE
är i ***smak*** och ***arom***
oöverträffat

Mademoiselle Exe.

Av
LANOE FALCONER.
Översättning för denna tidning av —e—.

(2)

"Nej, madame, tvärt om, katolska kyrkan är i tillbakagående." —

"Ni menar — i —"

"Över hela kontinenten, madame."

"Gud ske lov för det", utropade mrs Merrington.

"Men vad har man som ersätter den?" ropade mrs Barnes. —

"Ingenting kan ersätta den, madame." —

"Ha! Och folket, vad blir av dem?" —

"De tillägna sig emanciperade åsikter av olika slag, huvudsakligen ateistiska."

"Det är just vad jag trodde." —

"Men varför övergår de icke till protestantismen?" ropade mrs Merrington med smärtfylld röst, som om hon förgäves sökte pejla djupet av mänsklig halstarrighet. —

"Det vore till ingen nytta", sade mrs Barnes, "ty ingen av de protestantiska sekterna på kontinenten bekänner sig till den heliga allmänneliga kyrkan."

Medan mrs Barnes talade betraktade hon stadigt och utmanande den hon ansåg som offer för protestantiska villomeningar, men mademoiselle Exe's enda svar var ett förbindligt leende, som hade passat lika bra, ifall mrs Barnes gjort en anmärkning över vädret. Mrs Merrington hostade lätt och frågade om mademoiselle Exe icke önskade se sitt rum?

"Jag tycker om henne", sade mrs Merrington och såg sig småleende och frågande omkring, när dörren blivit stängd efter Evelyn och den nya guvernanten. "Hon ser enkel och förståndig ut; ingen skönhet men intelligent." —

"Hennes argaste fiender kunde inte kalla henne en skönhet; om hon är lika klok som hon är ful, borde hon kunna reda sig", sade mr Merrington torrt.

"Nej, Gud ska veta, att hon inte är vacker", sade Parry, som stod på kaminmattan med inåtvänd blick, som om hans själs öga med undran såg hennes brist på skönhet.

"För min del", sade mrs Merrington med värdighet, lätt sårad av de oförblommerade anmärkningarna, "tycker jag, att ett vackert ansikte knappast passar till en guvernant."

"Jag håller fullkomligt med dig", sade mrs Barnes, "och jag har ingenting att anmärka varken på hennes utseende eller hennes kläder. Tvärtom är hon ganska välklädd för att vara utländska, men jag bara önskar, att vi visste något mer om hennes förbindelser och hennes åsikter. Hon var ytterst förbehållsam, märkte du det?"

"Ja visst, men det är ett ytterst pinsamt ämne, och jag tycker inte om att visa mig alltför nyfiken i början; inom några dagar få vi nog höra mer. Vad hennes religion beträffar, så är jag alldeles lugn; syster Charlotte är mycket noga." —

Mrs Barnes knep ihop läpparna, som om hon lade band på sig för att icke ge ett överväldigande svar och tog avsked med grandezza. Även herrarna drogo sig tillbaka, och mrs Merrington, som hade en kolossal respekt för vad andra människor tänkte, satt kvar i ett tillstånd av modlöshet. Men Evelyn kom in en halv timme senare och uppmuntrade henne.

"Hon reder sig utmärkt med barnen. Tänk, de ha till och med börjat lyda henne. Jag kan just undra varför", sade Evelyn och såg drömmande ut genom fönstret och talade lika mycket till sig själv som till modern. "Hur annorlunda de voro mot miss West t. ex., som fjäskade så mycket för dem strax. Allra första eftermiddagen gjorde hon hela skolrummet så vackert i ordning, och hon hade knappt slutat, så vände de upp och ned på allt som fanns i hela rummet. Mademoiselle Exe kom in i rummet, hälsade på dem, såg sig omkring, och medan hon drog av handskarna sade hon, som om det vore självklart: "Klockan är strax sex, om ni inte genast börjar att lägga undan era leksaker och ställa stolarna rätt, så hinner inte rummet bli i ordning, tills téet kommer in." Och de började genast utan vidare!

"Stackars små älsklingar! Jag har alltid sagt, att det enda som behövdes vore litet takt." —

"Och Winifred, den lilla lipsillen, som aldrig vill gå till någon människa, skrek inte ens när mademoiselle Exe talade till henne, och satt till och med stilla på hennes knä en halv minut." —

"Winifred är ett kärt barn, Evelyn, men där finns ingen som förstår henne."

"Hur kommer det sig, att mademoiselle Exe förstår henne månne? Hon sade att Winifred är ett barn, som erfordrar en mycket lätt hand, då hon har mycket känsliga nerver."

"Jag är säker på, att jag kommer att tycka mycket om henne", utropade mrs Merrington entusiastiskt.

"Jag tycker redan om henne."

"Hon tyckes så behaglig och sansad —"

Men på denna punkt överensstämde icke mor och dotter. Evelyn kunde aldrig tycka om någon, emedan denna någon var "lugn och sansad", icke häller tyckte hon att den beskrivningen passade in på mademoiselle Exe.

Kvinnan och den nya Giftermålsbalken.

II.

Hinder för äktenskap.

Äktenskapsåldern är för mannen lägst 21 år och för kvinnan 18 år. För äktenskap vid tidigare ålder erfordras konungens tillstånd.

Den som ej varit gift förut och är under 21 år, måste för giftermål hava sina föräldrars eller förmyndares tillstånd. Den som förklarats omyndig måste hava sin förmyndares medgivande.

Hinder för äktenskap äro: alltför nära släktskap samt vidare sinnessjukdom, visst svårare slag av fallandesot samt könssjukdomar i smittosamt stadium. Kvinna, som varit gift, får ej inom tio månader från äktenskapets upplösning ingå nytt gifte med mindre det visas att hon icke är havande från tiden före upplösningen, eller tio månader förflutit sedan sammanlevnaden med mannen upphörde.

För att lysning skall kunna erhållas, måste de trolovade styrka att lagligt hinder för äktenskapet ej förefinnes. Följer icke äktenskap på lysning, kunna mannen och kvinnan icke förrän fyra månader förflutit sedan sista lysningsdagen erhålla lysning till *annat* äktenskap, med mindre den andre trolovade avlidit.

En lysning bibehåller sin kraft endast i fyra månader efter sista lysningsdagen. Fullbordas ej förbindelsen under denna tid medels giftermål, måste kontrahenterna för att erhålla vigsel söka ny lysning. Förr har ju lysningen haft livslång räckvidd.

Äktenskap kan ingås medels borgerlig eller kyrklig vigsel, vilken skall förrättas i närvaro av minst två vittnen, besläktade med brudparet eller icke.

Makarnes likställdhet den nya lagens grundprincip.

Före sitt antagande möttes den nya giftermålsbalken av det häftigaste motstånd från olika håll. Den betecknades som ingenting mindre än en revolution inom vårt samhällsliv och man fruktade de allvarligaste följder, minskad benägenhet hos männen att ingå giftermål, stridigheter inom äktenskapen och skilsmässornas ökning.

Den nya lagen är givmild mot kvinna, det är sant. Men det är också att märka, att den icke på minsta sätt kringskär mannens *rätt*, den endast berövar honom de *företrädesrättigheter* den gamla giftermålsbalken tillerkände honom. Vad kvinnan nu vunnit är ingen förmånsrätt, det är endast *sin* rätt hon fått. I praktiken betyder det — för de flesta äktenskap i allt fall — icke så utomordentligt mycket. Den nya giftermålsbalkens anda, likställdheten, har nämligen redan länge vilat över äktenskapen — det manliga husbondeväldet har i allmänhet föga förmärkts, ehuru ju visserligen svåra orättfärdigheter i dess skydd, särskilt i ekonomiskt hänseende, bsgåtts emot hustrur i olyckliga äktenskap.

Den nya giftermålsbalken vet icke av något mannens målsmansskap för hustrun. *"Makarna ställas bredvid varandra"*, yttrar lagberedningen, *"såsom lika fria och självständiga personer utan någon i lag stadgad rätt för den ene att bestämma vare sig över den andra eller över familjens gemensamma angelägenheter"*. Detta stadgande gäller icke blott för de efter 1921 års början ingångna äktenskapen utan även för de äldre. För dessa sistnämnda kvarstår dock målsmanskapet i *ekonomiskt rättsligt avseende*. Här bibehåller alltså mannen sin förvaltningsrätt och målsäganderätt över makarnas egendom. En ändring härutinnan kan åvägabringas genom vissa åtgärder, för vilka längre fram i samband med de ekonomiska frågorna skall redogöras.

En följd av målsmanskapets upphävande är att även gift kvinna hädanefter kan stå som förmyndare för andra personer.

Bestämmanderätten inom hemmet och familjen tillkommer i lika utsträckning båda makarna och utövas av dem gemensamt. Ingen har större maktbefogenhet än den andre. Detta gäller för både nya och äldre äktenskap.

Forts. i nästa n:r.

På post.

Det står en liten parvel i ett blåsigt gathörn med ryggen stödd mot husväggen.

Ett snöblandat rägn faller. Märker han det? Han gör ingenting för att skydda sig. Det är en öppen portgång i närheten — han går ej dit. Han har fickor på den tunna rocken — han gömmer ej de nakna händerna i dem. Det är något förstelnat över den lilla gestalten. Utan motstånd överlämnar han sig åt kölden. När någon går förbi, räcker han, utan ett ord, utan att lyfta blicken, fram en liten hand, som krampaktigt håller fast några våta, nedsölade vykort.

Ansiktet är stelt, färglöst, fult, med sår om munnen och över näsan.

Vem har skickat ut den lille stackaren i det ohyggliga vädret, vem har ställt honom i detta gathörn för att under täckmanteln av vykortsförsäljning bedriva tiggeri? En fostermor som, utan känsla för det främmande barnet, för egen fördels skull vill exploatera dess sjuka eländiga utseende?

Eller en mor som i yttersta förtvivlan, utan bröd till sina barn offrar ett av dem för att söka hålla svälten från hemmets dörr?

Vad kan förmå denne lille pys, som knappast nått sexårsåldern, att stå kvar på sin post? Vad hindrar honom att skynda till det hem, som, hur eländigt det än må vara, dock måste te sig som ett lockande paradis i jämförelse med detta förfärliga gathörn, där den över det stora öppna torget svepande vinden prässas in mellan husväggarne i isande kalla stormilar? Är det fruktan som binder honom, fruktan att komma hem för tidigt och med färre slantar, än vad han blivit ålagd? Eller har hans ståndaktighet sin rot i kärleken till hemmet? I det brådmogna medvetandet om att det är vad *han* kan skaffa, som skall ge mat åt mor och syskon där hemma?

— — —

En poliskonstapel går förbi. För ett ögonblick vilar hans blick på pilten. Vad tänker han om den jämmerliga lilla figuren? Oroar den honom? Sätter den honom i aktivitet? Känner han sig föranlåten att ingripa på något sätt? Ingår det i hans tjänsteåligganden att intressera sig för ett fall som detta? Helt säkert ej, ty han går utan att hejda sina steg vidare gatan fram för att övervaka att allt inom hans pass är i det goda, förträffliga skick, som det i ett välordnat samhälle bör vara, inga druckna personer, inga skenande hästar, inga kolliderande bilar.

— — —

Osökt kommer tanken på vad en polissyster med hjärtat på rätta stället i ett fall som detta otvivelaktigt skulle känna sig manad att göra. Hon skulle taga pilten vid handen och leda honom till hans hem för att få svaret på frågan, varför ett litet barn på detta sätt ställts på post i ett gathörn i snö och storm. Står det ett kärlekslöst fosterhem bakom, så bör barnet utan dröjsmål skiljas därifrån, eller är det ett verkligt hem, ett i sig självt kärleksfullt hem, som av bittraste nöd drivits till den grymma gärningen — ja, då måste man bringa detta nödställda hem hjälp.

Var äro de polissystrar, som borde patrullera på storstadsgatorna med bl. a. barnaskyddet på sitt arbetsschema?

Behöva vi dem icke?

AFORISMER

av *Henry Bataille.*

Blicken hos en kvinna som icke längre älskar en, liknar sådana sjukhusfönster, där man bakom rutorna skymtar skuggan av ett väsen, som omärkligt glider bort, medan det betraktar en.

*

Uppriktighet är den bästa förevändningen, när man vill vara verkligt elak.

*

Vi böra försvara kvinnorörelsen, en beundransvärd och rättfärdig sak, och göra det av hela vårt brinnande hjärta. Men när vi äro för oss själva, böra vi göra som advokaterna, när de lagt av ämbetsskruden, vi böra hålla på vår rätt att säga en kvickhet på klientens bekostnad.

*

Det förflutna ligger icke bakom oss, som man tror, utan framför. Skuggan av det som varit, faller alltjämt framför oss, så som man om kvällen i solnedgången kan se de ting, man redan gått förbi, sända sin skugga mot fjärran, över alléerna, slätterna och dalarna, över hela vår framtid och bestryka fjällen med sin vinge.

Oscar Bäcksins A.B.

Färg-, Drog- och Materialhandel

52 Östra Hamngatan 52
3 Skeppsbron 3
24 Vasagatan 24

Bästa inköpskälla för alla *Tvättmedel, Tvål & Eau de Cologne, Parfymer etc.* allt av högsta beprövade kvalitéer.

A. Ellwén

Kött- & Fläskaflär

Saluhallen 133. Telefon 4481.
OBS.! Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.

NÄSRODNAD,

frost å händer och ansikte, finnar, fräknar, leverfläckar, rynkor och förslappning borttages med elektricitet, ånga och massage.

Ansiktsmassör Wilhelmina Tholin,
Chalmersgatan 17. Telefon 3934.
Obs.! Ingen har min metod i Sverige. Praktiserat i London, Berlin, Köpenhamn; här 20 år.

Gamle Petter Benjaminsson möter söndagsjägaren från staden och hälsar fryntligt: — God dag, herr notarien!

Notarien torrt: — Jag kan inte minnas, att jag träffat er!

Benjaminsson: — Jo då, för fem år sen — i högra benet!

NU INKOMMET,
till dagens lägsta priser:

Handvävda, färgäkta Bomullstyger, stor sortering. Ylletyger, Viyella, Flaneller, till klädningar och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitéer. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdukar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson,
15 Korsgatan 15

Rökt lax,

Konserver, Ost, Smör och Ägg i
Bazar Alliance N:o 55 o. 60
Högaktningsfullt A. Magnusson.
Tel. 4570 till båda butikerna.

Mormor —

Det talas så mycket om husmoderns plikter, skriver en ung fru i "Kvinden og Hjemmet". Och hon fortsätter:

Även om en ung fru är allt annat än nöjeslysten, behöver hon dock någon gång att komma ut bland andra människor, på teatern eller en konsert och naturligtvis också till tandläkaren, sömmerskan eller butiken, men man kan ju inte göra allt detta med ett barn på armen och en eller två vid handen eller hängande i kjolen. För det första är det förenat med ett oerhört besvär, och för det andra passar det sig icke.

Nu kommer jag till pudelns kärna! Vem sökte gångna tiders unga kvinnor hjälp hos i sådana fall?

Mormor!

Hon satt gärna och pratade med småttingarna, klippte bilder av papper eller lärde barnen att sticka och sy.

Hur lugnt kunde inte på den tiden den unga mamman gå ut och uträtta sina små ärenden. Hur bergfast säker var hon inte, att mormor roade och såg efter barnkullen och att klockans gång inte betydde någonting för henne.

Men nu?!

Var finns den mormor, som har lust att offra något av sin tid för barnbarnen. Var är hon den gamla förtjusande damen med spetsmössan på de grånade lockarna, den vackra svarta klädningen och guldbroschen, hon som spred en så välgörande ro med sin blotta närvaro?

Nutidens bostondansande, steppande, bridgespelande, biobesökande mormödrar ha sannerligen annat att tänka på!

"Nej, min lilla kära flicka, jag har skött barn tillräckligt i min tid."

Detta är all den tröst man får, och kanske tillfogas det — "Och jag hade minsann inte jungfru, utan klarade *själv* upp ungarna!"

Och när sjukdomen kommer?

Vem var det, som lugn och utan bråk, tog styret i sin hand och ordnade allt i hemmet, så att den sjuka husmodern kunde ligga där utan oro för att barnen sprungo ut utan ytterkläder eller för att baby fick sura flaskor o. s. v.

Nu säger mormor:

"Kära ni, tag en sjuksköterska. Ring till byrån. Det är ju det allra lättvindigaste."

Tänk, ni äldre husmödrar, på vilken ovärderlig hjälp ni hade i edra förtjusande mammor och vad de voro för sina barnbarn.

Vi unga husmödrar ha det sannerligen inte så lätt trots allt väsen som göres av de lättnader nutidens många uppfinningar medfört ifråga om det husliga arbetet!

— — —

Och härmed är den unga danska fruns litania slut. Det skulle vara intressant att höra en modärn mormors åsikt om det berättigade eller oberättigade i klagovisan.

Medicinsk Hårbehandling jämte rationell huvudmassage och medicinska huvudbad med och utan elektricitet. Ansiktsbehandling, Manicure, Pedicure.

MIA LILJEFORS
Ex. massös
Carl Gustafsgatan 16. Telf. 154 20.

Tyllspetsar till Rober
— vita, svarta —
Spetsar: Filet, Irlande, Knyppl. m. m
Motiv, Dukar, Kragar, Näsdukar, Underkläder, Barnklädn., Siden.
DEPOTEN FÖR ÄKTA SPETSAR
Tel. 12655 KUNGSGATAN 58 Öppet 11—

Köp Olof Asklunds Bröd
Det är bäst

Telefonnumret
till
KVINNORNAS TIDNING
är
18070

Verner Magnusson
Kött- & Fläskaffär
Bazar Alliance 42—43. Tel. 10628.
rekommenderas till ärade husmödrar.

Med beundran
följes alltid ett vackert ansikte, och vid ständigt bruk av *Yvy-tvålen* bevaras skönheten till sena åldern.
Yvy-tvålen säljes i varje affär landet runt.
Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor.
Tel. 8578, 3699
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 9096.

Den nya guvernanten avböjde att dinera med familjen på aftonen, men kom in i salongen efteråt. Mrs Merrington fann nytt skäl till tillfredställelse i mademoiselles Exe's aftontoilett, just lik henne själv "enkel och sansad". Evelyn däremot tyckte sig aldrig ha sett något mer smaklöst än dessa raka veck, som föllo löst kring den något satta figuren. Men hennes uppmärksamhet fängslades så starkt av personligheten, att hon icke mer tänkte på kläderna.

Hon skyndade sig öppna flygeln, och kände sig säker, att hon skulle mottaga samma överväldigande intryck av mademoiselle Exe's musik, som av hennes person. Men aldrig hade hon känt en större missräkning. Mademoissele Exe spelade briljant och hennes utförande var felfritt och tekniken perfekt — men ingenting mer. "Men", tänkte Evelyn, "när man väljer ett sådant stycke! T. o. m. Sankta Cecilia själv kunde icke hava skänkt liv till en sådan samling skalor och arpeggios, som skulle föreställa brusande vågor och fallande regndroppar.

"Detta var alldeles förtjusande", utropade mrs Merrington, "just sådan musik tycker jag om."

"Jag valde det just för madame", sade mademoiselle Exe och spelade ännu ett stycke av samma slag.

"Jag hoppas att Evelyn får spela några av dessa vackra saker, där är något förfinat, elegant över dem. Evelyn tycker tyvärr mest om vild musik, utan någon melodi. Kära du, tyckte du inte det var vackert, som mademoiselle Exe just spelade?"

"Inte för jag förstår mig på musik", sade mr Merrington från djupet av en länstol framför brasan, "men jag tycker bäst om något mjukt, drömmande, jag tycker allra bäst om dämpad musik."

"Ah, jag förstår", sade mademoiselle Exe och spelade en enkel monoton melodi, som aldrig höjde sig över pianissimo.

"Det kallar jag musik", sade mr Merrington och om några minuter buro lätta "timmerstockar" vittne om hans beundran.

"Jag känner mig trött", förklarade mrs Merrington som vanligt omkring tre kvart till tio", och får nog gå till sängs. Kära Evelyn, följ med mademoiselle Exe upp och se till att allting är i ordning; och mademoiselle, var snäll och låt inte Evelyn sitta och hänga över sin roman till midnatt; det vill hon så gärna."

Men en stund efter det mr och mrs Merrington gått, låg romanen glömd på Evelyns knä. Mademoiselle Exe hade åter börjat spela, men nu var det varken dämpat eller ljuvt. Evelyn hade ofta på konserter lyssnat till denna musik från östern, som Vest-Europa beundrar, men sällan kan fatta i hela dess vidd och djup. Mer än teknik, mekanisk precision och god smak fordras för att tolka detta främmande musikspråk. Vad som än fordras, så ägde mademoiselle Exe utan tvivel denna egenskap, och Evelyn kände intensivt, att hon hittills blott fattat bokstaven av denna musik, men hon, den främmande kvinnan, uppenbarade för henne anden, och denna ande talade om ångest utan vila, plågor utan slut på jorden, ingen tröst i himmelen, skuggan av en orättfärdig makt utan barmhärtighet, hopplösa släkten, som försmäkta utan tro, utan en stråle av ljus.

Evelyns uppfostran hade hållit henne i okunnighet om andra länders invånare, deras förra och nuvarande historia, så att hon icke kunde fatta denna musik med förståndet, men hon kände, att hon hörde nödrop ur den djupaste förtvivlans djup, ofattbara kval, för vilka ord icke finnas, och när musiken upphörde, och hon åter hörde klockans jämna tickande, och ett lätt knastrande från härden, så såg hon upp liksom vaknad ur en dröm, och betraktade de vardagliga triviala föremålen såsom en, vilken vandrat med Dante genom en cirkel i Inferno och hört de förlorades kvalfulla jämmer.

"Så underbart ni spelar", sade Evelyn då de tillsamman gingo ut i förhallen. Jag förmodar att ni haft lektioner av många framstående mästare."

"Ja, men den siste var den skickligaste."

"Såå, undervisade han så förträffligt?" .....

"Ja, mycket bra,han är sträng, till och med grym.'"

"Nå, honom skulle jag inte tycka om."

"Nej, det är nog möjligt, han är också inte eftersökt. Men hans metod är oförliknelig, och det man lär av honom, kan man *aldrig* glömma."

Evelyn hade just räckt mademoiselle Exe det tända ljuset, och när lågan fladdrade, fick hennes mörka ansikte ett egendomligt uttryck, just när hon yttrade de sista orden, och Evelyn grubblade däröver ända tills hon somnade.

Hon hade aldrig längtat efter tredje delen av en roman så ivrigt, som hon längtade efter att få tala med mademoiselle Exe dagen därpå. Då hon hade sin lektion först på eftermiddagen, såg det ut, som om hon skulle bli tvungen att tygla sin otålighet till dess, men den nya guvernanten och hennes yngre elever återvände från sin morgonpromenad så tidigt att Evelyn hade tid föreslå en liten tur i trädgården före lunch. Mademoiselle Exe var genast beredd, och Evelyn visade vägen. När det var vackert väder gick hon helst en bred fingrusad väg framför och vid sidan av huset, sedan genom ett tätt buskage in i kökträdgården.

"Det är inte vackert här, men här är torrt och varmt'" sade Evelyn, då de följde en grusad gång, skyddad mot norr av en hög tegelmur och av gamla lummiga almar i parken utanför. De gingo upp och ned, inandades vällukterna från den soliga trädgården och lyssnade till kråkornas hesa oväsen i almarna där uppe.

"Ett förtjusande hem", sade mademoiselle Exe tankfullt på franska, såsom alltid, då hon talade med sina lärjungar.

"Ja-a", sade Evelyn tvekande, "men åh så långtråkigt."

"Långtråkigt?" upprepade mademoiselle Exe med ett egendomligt främmande uttal. "Är långtråkigt detsamma som ennuyeux?"

"Nej, inte alldeles. En person är ennuyeux, då det kostar stor möda att roa honom, jag däremot är alltid redo att bli road, om där bara finns något roligt."

"Vad? — Om där finns något roligt! Och vad är då ungdom, hälsa, skönhet?"

"Vad för nytta har jag av allt det, om där inte — om man lever i en öken?"

(Forts. i nästa n:r.)